

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Atbildētāji (kriminālprocesā)

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Swipe to change

Igaunija

Atbildētāji (kriminālprocesā)

Igaunija

Šajās faktu lapās izskaidrots, kas notiek, ja jūs tiek turēts aizdomās vai apsūdzēts noziedzīgā nodarījumā, kurš tiek iztiesāts tiesā. Lai iegūtu informāciju attiecībā uz maznozīmīgiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, par kuriem parasti uzliek naudas sodu, sk. 5. faktu lapu. Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, visu informāciju par savām tiesībām var uzzināt šeit.

Kriminālprocesa kopsavilkums

Kriminālprocesa standarta posmi ir šādi:

Kriminālprocesa ierosināšana

Pirmstiesas procedūra jeb izmeklēšana

Pieklūve krimināllietai un pieteikumi tiesai

Apsūdzība noziedzīgā nodarījumā

Pirmstiesas procedūras tiesā

Tiesas sēde

Spriedums

Pārsūdzība (otrās un trešās instances tiesā)

Sprieduma izpilde

Faktu lapās sniegta informācija par šī procesa posmiem un jūsu tiesībām. Šī informācija neaizstāj juridisku konsultāciju un ir paredzēta tikai kā ieteikums.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Eiropas Komisijai nav nekādas lomas kriminālprocesos, kuri notiek dalībvalstīs, un tā nevar jums palīdzēt, ja jums ir sūdzības.

Informācija šajās faktu lapās tiek sniegta par to, kā un kam iesniegt sūdzību.

Noklikšķiniet uz saitēs, lai atrastu jums nepieciešamo informāciju

1. Juridiskās konsultācijas

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā

Kriminālprocesa sākums

Aizturēšana un apcietināšana

Pratināšana un pierādījumu vākšana

Pieklūve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana

Papildu informācija nerezidentiem

3. Manas tiesības tiesas procesa laikā

4. Manas tiesības pēc tiesas procesa

5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Saites

Pārskats par Igaunijas kriminālprocesa angļu valodā

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

1. Juridiskās konsultācijas

Ja jūs kādā veidā esat iesaistīts kriminālprocesā, ļoti svarīgi ir saņemt neatkarīgu juridisko konsultāciju. Faktu lapās norādīts, kad un kādos apstākļos jums ir tiesības būt pārstāvētam ar advokāta palīdzību. Tajās jūs saņemsiet informāciju arī par to, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā sniegta informācija par to, kā atrast advokātu un kā advokāta izmaksas tiks segtas, ja jūs nevarat atļauties par juridisko konsultāciju samaksāt.

Vai man ir jānolīgst advokāts?

Jums ir jānolīgst advokāts pirmstiesas procedūras laikā, sākot ar brīdi, kad jums ir iespēja pārskatīt krimināllietas materiālus (sk. 2. faktu lapu). Pirms šī posma jums ir nepieciešami advokāta pakalpojumi šādos gadījumos:

ja nozieguma izdarīšanas brīdī jūs bijāt nepilngadīgs;

ja nevarat sevi aizstāvēt fiziskas vai garīgas invaliditātes dēļ vai ja aizstāvība jums ir pārāk sarežģīta šādas invaliditātes dēļ;

ja tiek turēts aizdomās par tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kuru paredz mūža ieslodzījumu;

ja jūsu lieta ir konfliktā ar citas personas lietu, kurai ir advokāts;

ja atrodaties apcietinājumā vismaz sešus mēnešus;

ja lieta tiek izskatīta paātrinātā procesā.

Jums ir nepieciešams advokāts tiesas procesā. Advokāta piedalīšanās tiesas procesā ir obligāta.

Advokāta meklēšana

Jums ir tiesības izvēlēties savu advokātu, kurš piekrist jūsu pārstāvēt uz līguma pamata. Advokātu vārdi un kontaktinformācija ir pieejama [Igaunijas](#)

[Advokātu asociācijas](#) mājas lapā.

Ja neesat nolīdzis advokātu vai jūsu advokāts nevar jūs pārstāvēt, jums ir tiesības pieprasīt, lai jums tiktu norīkots advokāts. Šādā gadījumā Igaunijas Advokātu asociācija norīko advokātu jūsu pārstāvībai.

Jūsu tiesības saņemt Igaunijas advokātu asociācijas norīkota advokāta pakalpojumus nav atkarīgas no Jūsu ekonomiskās situācijas. Piesakoties advokāta pakalpojumiem, jums nav jāsniedz informācija par savu finanšu stāvokli.

Ja vēlaties, lai Igaunijas advokātu asociācija norīko jums advokātu, jums ir jāiesniedz pieprasījums izmeklēšanas iestādē, prokuratūrā vai tiesā.

Dažos tiesas procesos advokāta piedalīšanās ir obligāta. Ja šādā procesā jūs neesat izvēlējies advokātu pats, izmeklēšanas iestāde, prokuratūra vai tiesa norīko jums advokātu. Jums nav jāpiesakās advokāta pakalpojumiem.

Maksa par advokāta pakalpojumiem

Jums ir jāapmaksā jūsu izvēlēta advokāta pakalpojumi. Advokāta honorārs un apmaksas noteikumi ir iekļauti klienta līgumā.

Ja nevēlaties nolīgt advokātu, jums ir tiesības uz valsts nodrošinātu advokātu. Igaunijas advokātu asociācijas norīkota advokāta pakalpojumus apmaksā valsts. Jums nav jāmaksā advokātam. Ja tiesa konstatē, ka vainīgs esat jūs, jums būs pienākums atlīdzināt valstij advokāta honorārus.

Vai es varu mainīt savu advokātu?

Jums ir tiesības mainīt advokātu, kuru esat izvēlējies. Ja advokāts jums ir norīkots, jums ir tiesības mainīt advokātu tad, ja esošais advokāts un jaunais advokāts tam piekrīt. Ja jums norīkotais advokāts ir nekompetents vai paviršs, jums ir tiesības iesniegt pieteikumu tiesā, lai Igaunijas advokātu asociācija šo advokātu atceltu un norīkotu jaunu advokātu.

Saites

 [Igaunijas Advokātu asociācija](#)

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesēn tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un līdz lietas nonākšanai tiesā

Kriminālprocesā ir divi posmi: pirmstiesas process jeb izmeklēšana un lietas iztiesāšana. Kriminālprocesu līdz tā nonākšanai tiesā var pārtraukt (piemēram, ja izmeklēšanā konstatē, ka noziedzīgs nodarījums nav izdarīts). Tikai tiesa var atzīt jūs par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Kāds ir kriminālizmeklēšanas mērķis?

Kriminālizmeklēšanas mērķis ir noteikt, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un kādi ir bijuši tā apstākļi. Izmeklēšanas laikā tiks savākti iespējamā noziedzīgā nodarījuma pierādījumi, konstatēti tā apstākļi un pieņemts lēmums par to, vai pierādījumi ir pietiekami, lai apsūdzētu jūs tā izdarīšanā.

Kādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Kriminālprocesa uzsākšana

Kriminālprocesa uzsāk izmeklēšanas iestāde (policija vai kāda cita valsts iestāde, kurai ir šādas tiesības) vai prokuratūra. Kriminālprocess tiek uzsākts, ja policija vai prokuratūra ir saņēmusi informāciju par iespējamo noziedzīgo nodarījumu.

Aizturēšana un apcietināšana

Ja izmeklēšanas iestādei ir pamatotas aizdomas, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, jūs var aizturēt kā aizdomās turētu uz laiku līdz 48 stundām. Ja jūs tiek aizturēts, izmeklēšanas iestādei jūs ir nekavējoties jānoprātina.

Ja izmeklēšanas laikā kļūst skaidrs, ka nav pamata jūs aizturēt, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo. Ja prokuratūra ir pārliecināta, ka jūs ir jāaiztur ilgāk, lai jūs neizvairītos no izmeklēšanas vai neizdarītu jaunus pārkāpumus, tai ir jāpieprasa jūsu apcietināšanas orderis no tiesas.

Ja tas notiek, jūs tiksiet aizvests pie tiesneša 48 stundu laikā no jūsu aizturēšanas brīža. Tiesnesis izlemj, vai apcietināšana ir nepieciešama. Ja tiesnesis konstatē, ka nav pamata jūs apcietināt, jūs tiksiet nekavējoties atbrīvots.

Pratināšana un pierādījumu vākšana

Izmeklēšanas mērķis ir savākt pierādījumus, kas apliecina noziedzīga nodarījuma apstākļus. Tādēļ tiks nopratināts aizdomās turētais, cietušais un liecinieki, savākti pierādījumi, pielietoti kriminālistikas izziņas līdzekļi un uzraudzības darbības. Visi pasākumi, kas veikti, lai savāktu pierādījumus, jādokumentē saskaņā ar tiesību aktiem. Lai jums izvīrītu apsūdzību, var izmantot tikai likumā paredzētus un likumīgi ievāktus pierādījumus.

Pieklūve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana

Tiks uzsākta krimināllietā, kas ietver kriminālizmeklēšanā iegūtu informāciju un pierādījumus. Pēc kriminālizmeklēšanas pabeigšanas prokuratūra izsniedz krimināllietas kopiju aizstāvības advokātam. Jūsu advokāts jūs informēs par savāktajiem pierādījumiem un jums izvīrītu apsūdzību pamatojumu.

Jums un jūsu aizstāvības advokātam ir tiesības iesniegt lūgumus prokuratūrai (piemēram, lai iekļautu papildu pierādījumus lietas materiālos, nodrošinātu, lai kriminālprocess tiek izbeigts utt.). Prokuratūrai ir jālemj par šiem lūgumiem. Ja prokuratūra neapmierina lūgumu, jūs varat atkārtoti iesniegt tādu pašu lūgumu tiesā lietas izskatīšanas laikā.

Ja pēc lietas ir izsniegšanas jums un lēmumu pieņemšanas attiecībā uz visiem pieteikumiem prokuratūra konstatē, ka ir pietiekami daudz pierādījumu, lai pret jums uzsāktu lietu, tā sagatavos apsūdzības rakstu.

Tas ir dokuments, kas ietver faktus un sniedz pierādījumus, uz kuriem pamatojas apsūdzība. Prokuratūra iesniedz apsūdzības rakstu aizstāvības advokātam un nosūta to tiesai. Pamatojoties uz apsūdzības rakstu, tiesnesis uzsāk tiesas procesu.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

1. Kriminālprocesa uzsākšana

2. Aizturēšana un apcietināšana

3. Pratināšana un pierādījumu vākšana

4. Pieklūve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana

5. Papildu informācija nerezidentiem

1. Kriminālprocesa uzsākšana

Kāpēc tiek uzsākts kriminālprocess?

Kriminālprocesa uzsāk, ja izmeklēšanas iestāde ir saņēmusi informāciju, kas liecina, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums. Šī informācija var balstīties uz kādas personas iesniegtu sūdzību vai tāda fakta atklāšanu, kas liecina, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums.

Kriminālprocesa mērķis ir noteikt, vai noziedzīgs nodarījums ir ticis izdarīts un, ja ir, vai pietiek pierādījumu, lai aizdomās turēto tajā apsūdzētu.

Kas veic kriminālizmeklēšanu?

Kriminālprocesu vada [prokuratūra](#), un krimināllietas izmeklēšanu veic izmeklēšanas iestāde saskaņā ar prokurora norādījumiem. Parasti izmeklēšanu veic [policija](#). Izmeklēšanu var veikt arī [Iekšējās drošības dienests](#), [Nodokļu un muitas pārvalde](#), [Vides inspekcija](#), [Tieslietu ministrijas Brīvības atņemšanas vietu departaments un Brīvības atņemšanas vietu dienests](#), Militārā policija un [Konkurences iestāde](#).

Izmeklēšanas iestādes var veikt noteiktas procesuālas darbības tikai ar tiesas vai prokuratūras atļauju.

Kā es varu uzzināt, ka ir uzsākts kriminālprocess?

Kriminālprocess tiek uzsākts ar pirmo procesuālo darbību. Ja jūs tiek turēts aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kriminālprocesa uzsākšanu jūs uzzināsit, kad jūs aizturēs kā aizdomās turētu vai izsauks pie izmeklētāja un nopratinās.

Kādēļ mani varētu turēt aizdomās kāda nozieguma izdarīšanā?

Jūs var uzskatīt par aizdomās turētu, ja izmeklēšanas iestādei ir pietiekams pamats domāt, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu. Tam pamatā var būt dažādi iemesli, piemēram:

jūs tikāt pieķerts, izdarot noziedzīgu nodarījumu vai uzreiz pēc tam;

noziedzīgā nodarījuma liecinieks vai cietušais jūs identificē kā personu, kas to izdarīja;

pierādījumi saistībā ar noziedzīgo nodarījumu vai cita informācija liecina, ka jūs esat tā persona, kura to ir izdarījusi.

Kādas ir manas tiesības kā aizdomās turētajam?

Jūsu kā aizdomās turētā galvenās tiesības ir:

tiesības saņemt informāciju, par ko jūs tiek turēts aizdomās, sniegt paziņojumus saistībā ar aizdomām vai atteikties to darīt;

tiesības zināt, ka jūsu paziņojumus var izmantot pret jums;

tiesības uz tulka palīdzību;

tiesības uz aizstāvības advokāta palīdzību;

tiesības satikties ar aizstāvības advokātu privāti;

tiesības tikt nopratinātam jūsu aizstāvības advokāta klātbūtnē;

tiesības piedalīties tiesas sēdē par jūsu apcietināšanas pieprasījumu;

tiesības iesniegt pierādījumus;

tiesības iesniegt lūgumus un sūdzības;

tiesības pārbaudīt dokumentus par procesuālas darbības veikšanu un sniegt paziņojumus par procesuālas darbības apstākļiem, norisi un rezultātiem un par minētajiem dokumentiem; arī šie paziņojumi ir jādokumentē; tiesības paust piekrišanu izlīguma procedūras piemērošanai, izlīguma procedūras ietvaros piedalīties sarunās, sniegt priekšlikumus par piemērojamā soda veidu un apmēru, un noslēgt vienošanos par izlīgumu vai atteikties to noslēgt.

Kādi ir mani pienākumi?

Jums ir pienākums:

ierasties, kad to ir noteikusi izmeklēšanas iestāde, prokuratūra vai tiesa;

piedalīties procesuālas darbībās un pakļauties izmeklēšanas iestādes, prokuratūras un tiesas rīkojumiem.

Kas man tiks pastāstīts par procedūrām, kuras norisinās?

Ja jūs esat aizdomās turētais, izmeklēšanas iestādei jums ir jāpaskaidro jūsu tiesības un pienākumi. Jūs tiksiet aicināts parakstīt rakstisku nopratināšanas protokolu, un ar to jūs apstiprināsit, ka jūsu tiesības un pienākumi jums ir izklāstīti.

Pēc tam jūs tiksiet informēts, par ko jūs tiek turēts aizdomās. Tas nozīmē, ka jums tiks īsumā aprakstīta darbība, par kuras izdarīšanu jūs tiek turēts aizdomās. Jums arī tiks sniegta informācija par likumu, kas nosaka, ka šāda darbība ir noziegums. Ne izmeklēšanas iestādei, ne prokuratūrai nav pienākuma sniegt jums vairāk informācijas līdz pirmstiesas procesa pabeigšanai.

Kad es varu runāt ar savu advokātu?

No brīža, kad jūs esat aizdomās turētais kriminālprocesā, jums ir tiesības satikties un runāt ar savu advokātu. Jums ir tiesības runāt ar savu advokātu, pirms izmeklēšanas iestāde sāk jūs nopratināt.

2. Aizturēšana un apcietināšana

Uz kāda pamata mani var aizturēt?

Jūs var aizturēt kā aizdomās turētu, ja:

jūs tiek pieķerts, izdarot noziedzīgu nodarījumu vai uzreiz pēc tam;

noziedzīgā nodarījuma liecinieks vai cietušais jūs identificē kā personu, kas to izdarīja;

pierādījumi saistībā ar noziedzīgo nodarījumu vai cita informācija liecina, ka jūs esat tā persona, kura to ir izdarījusi.

Jūs var aizturēt arī tad, ja izmeklēšanas iestādei ir cita informācija, kura liecina, ka jūs esat aizdomās turētais un:

jūs mēģināt bēgt;

jūsu identitāte nav noskaidrota;

izmeklēšanas iestāde uzskata, ka jūs varat turpināt izdarīt pārkāpumus, izvairīties no kriminālprocesa vai arī citā veidā tam traucēt.

Jūs var aizturēt un apcietināt, lai nodotu vai izdotu citai valstij (sk. sadaļu: [3. Pratināšana un pierādījumu vākšana](#)).

Kas var mani aizturēt?

Tiesības jūs aizturēt ir izmeklēšanas iestādei. Ja jūs tiek pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī vai tūlīt pēc tam vai ja jūs mēģināt bēgt, jebkura persona var jūs aizvest uz policiju aizturēšanai.

Kā es uzzināšu, kāpēc tiku aizturēts un kas notiks vēlāk?

Jūs aizturot, izmeklēšanas iestādes amatpersonai ir jāinformē jūs par aizturēšanas iemeslu un jāizskaidro jums jūsu tiesības un pienākumi. Amatpersona sastāda dokumentu par aizturēšanu, kurā norāda jūsu aizturēšanas juridisko pamatu un noziedzīgā nodarījuma apstākļus, kurā jūs esat aizdomās turētais. Jums ir tiesības izteikt lūgumus un pieprasīt, lai tie tiktu iekļauti aizturēšanas dokumentā.

Es nerunāju vietējā valodā, kā es varu saprast, kas notiek?

Izmeklēšanas iestādei ir uzreiz jāinformē jums saprotamā valodā un veidā par jūsu aizturēšanas iemesliem un tiesībām. Ja nepieciešams, izmeklēšanas iestādei ir jānodrošina jums tulks. Tiek nodrošināta tikai mutiskā tulkošana (bet ne rakstiski tulkojumi).

Vai es par savu aizturēšanu varu informēt tuviniekus?

Jums ir tiesības informēt vismaz vienu jums tuvu personu pēc jūsu izvēles. Paziņošana notiek ar izmeklēšanas iestādes palīdzību. Tas nozīmē, ka jums ir tiesības prasīt, lai paziņojums tiktu nodots personai pēc jūsu izvēles, un to veic izmeklēšanas iestāde.

Ja izmeklēšanas iestāde uzskata, ka paziņošana jūsu izvēlētai personai par jūsu aizturēšanu varētu kaitēt kriminālprocesam, tā var atteikt paziņošanu.

Prokuratūrai ir jāizsniedz atļauja šādam atteikumam.

Cik ilgi mani var aizturēt?

Jūs var aizturēt ne ilgāk kā 48 stundas. Ja tiesa nav izdevusi orderi jūsu apcietināšanai 48 stundu laikā no jūsu aizturēšanas brīža, izmeklēšanas iestādei ir nekavējoties jūs jāatbrīvo.

Uz kāda pamata mani var apcietināt?

Jūs varat tikt apcietināts, pamatojoties uz prokuratūras pieteikumu, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka jūs varat izvairīties no kriminālprocesa vai izdarīt jaunus pārkāpumus. Tikai tiesnesis var izdot apcietināšanas atļauju.

Kā tiek pieņemts lēmums par manu apcietināšanu?

Izmeklēšanas iestāde aizved jūs pie tiesneša, lai saņemtu jūsu apcietināšanas orderi. Arī prokurors un, ja vēlaties, jūsu advokāts tiek uzaicināti pie tiesneša. Tiesnesis iepazīstas ar jūsu krimināllietu un izjautā jūs, lai pārbaudītu jūsu apcietināšanas iemeslus. Pēc lietā iesaistīto pušu uzklaušanās tiesa apstiprina vai noraida apcietināšanu. Ja apcietināšana tiek noraidīta, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo.

Cik ilgi var mani var turēt apcietinājumā?

Pirmstiesas procedūrā jūs nevar turēt apcietinājumā ilgāk kā 6 mēnešus. Ārkārtas gadījumos šo termiņu var pagarināt. Pēc katra divu mēnešu perioda jums ir tiesības pieprasīt, lai tiesa pārskata jūsu apcietināšanas iemeslus, un tiesai 5 dienu laikā ir jāizlemj, vai apcietināšanas pagarinājums ir pamatots vai ne. Ja tiesa konstatē, ka apcietinājumam vairs nav pamata, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo.

Vai mani var atbrīvot pret drošības naudu?

Jums ir tiesības pieprasīt, lai jums tiktu noteikta drošības nauda, nevis apcietināšana. Lai to izdarītu, jums ir jāiesniedz tiesā lūgums. Jūs tiksiet aizvests pie tiesneša, kas pieņems lēmumu attiecībā uz lūgumu par drošības naudas noteikšanu, un tiesnesim ir jāuzklausa jūsu un jūsu advokāta viedoklis.

Ja tiesa piekrīt lūgumam, jūs tiksiet atbrīvots no apcietinājuma pēc tam, kad drošības naudas summa būs pārskaitīta tiesas kontā.

Vai man ir tiesības pārsūdzēt apcietināšanas orderi?

Jums ir tiesības pārsūdzēt jūsu apcietināšanas orderi. Šim nolūkam jums vai jūsu advokātam ir jāiesniedz rakstveida apelācija apgabaltiesā ar tās tiesas starpniecību, kura izdevusi sākotnējo apcietināšanas orderi. Jums ir jāiesniedz apelācijas sūdzība 10 dienu laikā no informācijas saņemšanas par apcietināšanas orderi.

3. Pratināšana un pierādījumu vākšana

Kāds ir pratināšanas un pierādījumu vākšanas mērķis?

Pratināšanas un pierādījumu vākšanas mērķis ir noteikt iespējamā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus un sagatavot rakstisku protokolu par šiem apstākļiem, lai tos varētu pārbaudīt tiesā. Izmeklēšanas iestādei un prokuratūrai ir jāvāc gan informācija, kas liek domāt, ka jūs esat iesaistīts noziedzīgā nodarījumā, gan informācija, kas ir jūsu labā. Jums nav jāpierāda sava nevainība.

Vai man tiks lūgta informācija?

Ja jūs tiek turēts aizdomās, izmeklēšanas iestādei ir nekavējoties jūs jāizjautā.

Vai man izmeklēšanas iestādei ir jāsniedz informācija?

Jums nav nepieciešams sniegt informāciju izmeklēšanas iestādei vai atbildēt uz tās uzdotajiem jautājumiem. Jums ir tiesības klusēt. Klusēšanu nekādā gadījumā nedrīkst interpretēt kā vainas uzņemšanos. Jūs nevar piespiest sniegt liecību pret sevi vai jums tuviem cilvēkiem.

Kā notiek nopratināšana?

Nopratināšanas sākumā jums paziņo, ka jums ir tiesības atteikties sniegt informāciju un ka to var izmantot pret jums. Vispirms jums tiks jautāts, vai esat izdarījis noziegumu, kurā tiek turēts aizdomās.

Jums tiek dota iespēja paust, ko jūs zināt par izmeklējamu noziegumu. Jums tiks uzdoti arī jautājumi. Tiks sastādīts rakstisks nopratināšanas protokols.

Pirms protokola parakstīšanas jums ir tiesības to izlasīt. Jums ir tiesības pieprasīt, lai jūsu piezīmes tiek iekļautas protokolā.

Kas notiks, ja es pateikšu kaut ko, kas var nākt par sliktu manai krimināllietai?

Jūsu sniegtā informācija var tikt izmantota kā pierādījums pret jums.

Vai es varu atzīt savu vainu visās vai dažās pirms tiesas izvirzītajās apsūdzībās?

Nopratināšanas laikā jūs varat atzīt savu vainu visās vai dažās apsūdzībās. Jums ir tiesības to darīt arī jebkurā laikā pēc nopratināšanas pat tad, ja nopratināšanas laikā jūs esat teicis, ka neesat vainīgs.

Kriminālprocess netiek izbeigts, ja jūs atzīstat savu vainu. Izmeklēšanas iestādei tik un tā ir jānoskaidro nozieguma apstākļi un tie jāpierāda. Jūs nevar notiesāt par noziegumu, pamatojoties tikai uz jūsu atzīšanos.

Vai man ir tiesības atsaukt savu atzīšanos vēlāk?

Ja jūs esat atzinis savu vainu, jums ir tiesības atgriezties pie savām iepriekšējām liecībām un noliegt savu vainu turpmākajā kriminālprocesā vai arī tiesā.

Tomēr šādā gadījumā jūsu iepriekšējo atzīšanos var darīt zināmu tiesai un izmantot kā pierādījumu pret jums. Ja citi pierādījumi apstiprinās jūsu vainu, tad tas, ka jūs atsaucāt savu atzīšanos, netiks ņemts vērā, jo tas nav ticami.

Vai es varu saņemt informāciju par lieciniekiem, kuri liecina pret mani?

Kriminālizmeklēšanas laikā izmeklēšanas iestādei nav pienākuma sniegt jums informāciju par to, kuri liecinieki ir liecinājuši pret jums un ko šie liecinieki ir teikuši. Jums tiks pastāstīts par lieciniekiem un viņu pierādījumiem, kad jums būs dota piekļuve krimināllietai izmeklēšanas beigās (sk. sadaļu: [4. Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana](#)).

Vai tiks uzdoti jautājumi par maniem iepriekšējiem pārkāpumiem?

Jums var jautāt par jūsu iepriekšējiem pārkāpumiem, bet jūs varat atteikties sniegt šādu informāciju. Izmeklēšanas iestādei ir tiesības noskaidrot, vai jums ir kādi iepriekšēji pārkāpumi, ieskatoties dažādos reģistros. Visi iepriekšējie pārkāpumi tiks izklāstīti apsūdzības rakstā.

Vai mani var pārmeklēt?

Izmeklēšanas iestādei ir tiesības jūs pārmeklēt, lai atrastu nozieguma pēdas, īpašas jūsu ķermeņa pazīmes un citu informāciju, kura ir svarīga kriminālizmeklēšanā.

Vai man var pieprasīt sniegt pirkstu nospiedumus un DNS paraugus (piemēram, matu, siekalu) vai citus ķermeņa šķidrumus?

Izmeklēšanas iestādei ir tiesības ņemt **atstāto pēdu pierādījumus** un paraugus no jums, tostarp pirkstu nospiedumus un bioloģisko materiālu DNS analīzēm.

Ja jūs atsakāties sniegt paraugus, izmeklēšanas iestādei ir tiesības jūs piespiest tos sniegt. Tomēr, ja jūs atsakāties sniegt paraugus vai ja to ņemšana kaitē jūsu fiziskajai integritātei, to var izdarīt tikai, pamatojoties uz izmeklēšanas iestādes nolēmumu. Jums ir tiesības iepazīties ar nolēmumu.

Vai var veikt kratīšanu manās mājās, dienesta telpās, automašīnā utt.?

Jūsu mājās, dienesta telpās vai automašīnā utt. var veikt kratīšanu, lai atrastu nozieguma pierādījumus vai citus objektus, kas nepieciešami, lai atrisinātu noziegumu. Prokuratūrai vai tiesai ir jāizdod kratīšanas orderis. Ja kratīšana ir nepieciešama steidzami, to var atļaut arī, pamatojoties uz izmeklēšanas iestādes izdotu orderi.

Personai, kuras īpašumā tiek veikta kratīšana, ir jāuzrāda kratīšanas orderis un jāpieprasa nodot orderī minēto objektu. Ja objekts netiek nodots,

izmeklēšanas iestādes amatpersona veic kratīšanu.

Vai es varu iesniegt sūdzību, ja manas tiesības ir pārkāptas?

Ja jūsu tiesības ir pārkāptas, jums ir tiesības sūdzēties par izmeklēšanas iestādes darbībām un iesniegt sūdzību [prokuratūrai](#). Ja sūdzība attiecas uz prokuratūras darbībām, to var iesniegt [Valsts prokuratūrai](#). Sūdzība tiks izskatīta 30 dienu laikā. Jums tiks nosūtīta lēmuma kopija. Ja jūs nepiekrītat Valsts prokuratūras lēmumam, jums ir tiesības iesniegt sūdzību tiesā 10 dienu laikā.

4. Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana

Kāds ir piekļuves krimināllietai iegūšanas mērķis?

Visi kriminālizmeklēšanā savāktie pierādījumi un pirmstiesas procesa kopsavilkums, kas raksturo noziedzīgā nodarījuma apstākļus, tiek pievienoti krimināllietas dokumentācijai. Jums kā aizdomās turētajam ir nepieciešams atļaut iepazīties ar krimināllietu, lai jums būtu zināma pret jums izvirzītā apsūdzība un tās pamatojums.

Kad es varēšu iepazīties ar krimināllietu?

Ja jūs esat aizdomās turētais, krimināllietu jums būs pieejama pēc tam, kad būs pabeigta kriminālizmeklēšana.

Kā tiek nodrošināta piekļuve krimināllietai?

No brīža, kad krimināllietu jums ir pieejama, jums ir jābūt advokātam (sk. [1. faktu lapu](#)). Prokuratūra izsniedz krimināllietas kopiju jūsu advokātam. Jūsu advokāts jūs informē par krimināllietas saturu.

Cik daudz laika man ir, lai iepazītos ar krimināllietu?

Konkrēts laika ierobežojums, lai iepazītos ar krimināllietu, nav noteikts. Ja prokuratūra konstatē, ka iepazīšanās ar krimināllietu tiek aizkavēta, tā var šādu laika ierobežojumu noteikt. Tai ir jāpiešķir pietiekami daudz laika, lai nodrošinātu, ka jūs faktiski varat izmantot tiesības sevi aizstāvēt.

Kāds ir pieteikumu iesniegšanas mērķis?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllietu, jums un jūsu advokātam ir tiesības iesniegt pieteikumus prokuratūrai. Pieteikumu iesniegšanas mērķis ir nodrošināt, ka krimināllietas izmeklēšana tiek veikta pamatīgi un taisnīgi.

Jums ir tiesības lūgt, lai:

tiktu veiktas papildu izmeklēšanas procedūras;

lietas materiālos tiktu iekļauti jauni jūsu iesniegti pierādījumi;

materiāls, kas nav attiecināms uz lietu, tiktu izņemts no lietas utt.

Jums ir arī tiesības lūgt, lai prokuratūra izbeidz kriminālprocesu, ja pēc jūsu domām nav iemesla to turpināt. Turklāt jums ir tiesības lūgt, lai lietu izskata saskaņā ar vienkāršotu procedūru, kas ir paredzēta likumā (piemēram, vienošanās procedūra) bez pilna tiesas procesa.

Kā iesniegt pieteikumus?

Pieteikumi tiek iesniegti prokuratūrai rakstveidā. Tie jāiesniedz 10 dienu laikā no dienas, kad jums nodota krimināllietu, lai ar to iepazītos. Ja krimināllietu ir liela un sarežģīta, prokuratūra var šo termiņu pagarināt (saskaņā ar 225. pantu Kriminālprocesa kodeksā, kas stājās spēkā 2011. gada 1. septembrī).

Kā tiek izskatīti pieteikumi?

Prokuratūra izskata pieteikumus 10 dienu laikā. Ja prokuratūra lūgumam nepiekrīt, tā sagatavo lēmumu un tā kopiju nosūta jums. Ja jūsu pieteikums tiek noraidīts šajā posmā, jūs tomēr varat to iesniegt vēlreiz tiesas procesa laikā.

Kad tiek uzrādīta apsūdzība?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllietu un prokuratūra ir pieņēmusi lēmumu attiecībā uz jūsu pieteikumu, jums tiks izvirzīta apsūdzība, ja prokuratūra būs pārliecināta, ka pierādījumi ir pietiekami, lai tiesas procesu pret jums turpinātu.

Kā tiek uzrādīta apsūdzība?

Prokuratūra sastāda apsūdzības rakstu. Apsūdzības raksts ir dokuments, kas satur faktus, uz kuriem tiek pamatota apsūdzība, un pierādījumus, kas to apstiprina. Prokuratūra apsūdzības rakstu izsniedz jums un jūsu advokātam un nosūta to tiesai.

Var apsūdzību var mainīt pirms tiesas?

Tiesa var izskatīt lietu tikai, pamatojoties uz apsūdzības rakstu. Prokuratūra var mainīt vai papildināt apsūdzību, bet tādā gadījumā ir jāiesniedz jauns apsūdzības raksts.

Esmu jau par to pašu apsūdzēts citā valstī. Kas notiek?

Ja jūs esat atzīts par vainīgu par līdzvērtīgu pārkāpumu citā valstī vai ja kriminālprocess attiecībā uz šādu apsūdzību ir izbeigts, jūs nevarat apsūdzēt vēlreiz par to pašu pārkāpumu. Šādā situācijā, ja kriminālprocess pret jums ir uzsākts Igaunijā, tas ir jāpārtrauc, neizvirzot pret jums apsūdzību pārkāpumā.

Vai manu lietu var atrisināt pēc vienošanās?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllietu, jums ir tiesības lūgt, lai prokuratūra uzsāk sarunu procedūru. Ja prokuratūra piekrīt, tiks uzsāktas sarunas ar jums un jūsu advokātu par juridisko definīciju darbībai, kurā esat apsūdzēts, un tās sodu.

Ja sarunu rezultātā jūs panākat vienošanos, tā tiks pierakstīta un iesniegta tiesā apstiprināšanai. Ja tiesa apstiprinās vienošanos, jūs tiksiet notiesāts par noziegumu, ņemot vērā panākto vienošanos.

5. Papildu informācija nerezidentiem

Kas ir Eiropas apcietināšanas orderis?

Eiropas apcietināšanas orderis ir kādas Eiropas Savienības dalībvalsts iestādes pieteikums citai Eiropas Savienības dalībvalstij par konkrētas personas aizturēšanu, apcietināšanu vai/un nodošanu pieteikuma iesniedzējai valstij, lai šī valsts varētu turpināt kriminālprocesu vai attiecīgo personu apcietināt.

Kādas ir manas tiesības, ja es esmu aizturēts, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi?

Jūs aizturot, jums ir jāizskaidro aizturēšanas iemesli un jūs jāinformē, ka jūs varat piekrist nodošanai citai dalībvalstij. Ja jūs piekrītat nodošanai, jūs nevarat vēlāk savu lēmumu mainīt. No jūsu aizturēšanas brīža jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību un tulka palīdzību.

Kā tiek pieņemts lēmums par manu nodošanu citai dalībvalstij?

Par nodošanu vai atteikumu izdot lemj tiesa. Jūs, jūsu advokāts un prokuratūra piedalīsieties tiesas sēdē. Tiesai ir jāuzklausa jūsu viedoklis par nodošanu.

Tiesa izdos nolēmumu, saskaņā ar kuru jūsu nodošana tiek apstiprināta vai noraidīta. Trīs dienu laikā no nolēmuma saņemšanas jūs varat to pārsūdzēt apgabaltiesā. Apgabaltiesai ir 10 dienas, lai izskatītu apelāciju, un šis lēmums ir galīgs.

Cik ātri tiek pieņemts lēmums par manu nodošanu citai dalībvalstij?

Ja esat piekritis nodošanai, lēmums ir jāpieņem 10 dienu laikā. Ja neesat piekritis nodošanai, galīgais lēmums par nodošanu vai atteikumu nodot jāpieņem 60 dienu laikā no jūsu apcietināšanas. Ārkārtas gadījumos šis termiņš var tikt pagarināts par 30 dienām. Ja tiesas nolēmums par jūsu nodošanu ir stājies spēkā, jūs ir jānosūta uz pieteikuma iesniedzēju valsti 10 dienu laikā. Ja šajā laikposmā jūs netiekat izdots, jūs ir jāatbrīvo.

Kādos apstākļos es varu tikt izdots citai valstij?

Ja citā valstī ir uzsākts kriminālprocess un sagatavots apcietināšanas orderis vai ja šajā valstī tiesa ir piespriedusi jums cietumsodu, šī valsts var pieteikt jūsu izdošanu. Ja Igaunijā ir saņemts citas valsts pieteikums par izdošanu vai apcietināšanas pieprasījums, izmantojot Interpolu, jūs varat aizturēt un apcietināt uz izdošanas procedūras laiku. Izdošanas procedūras laikā jūs varat tikt turēts apcietinājumā ne ilgāk kā vienu gadu. Tiesa izlemj, vai izdošana būtu jāatļauj.

Vai es varu sazināties ar savas valsts vēstniecību, kad esmu apcietināts?

Ja jūs esat ārvalsts pilsonis, jūsu apcietināšanas ordera kopija tiek nosūtīta [Ārlietu ministrijai](#). Ārlietu ministrija informē jūsu valsts vēstniecību vai konsulāro pārstāvniecību par jūsu apcietināšanu. Jums ir tiesības pieprasīt tikšanos ar savas valsts konsulāro amatpersonu.

Vai man tiks nodrošināts tulks, ja es nerunāju vietējā valodā?

Izmeklēšanas iestādei un prokuratūrai jānodrošina jums tulka palīdzība. Tulkam jābūt klāt visās procesuālās darbībās, kurās jūs piedalāties. Tulkam ir pienākums precīzi un pilnīgi iztulkot visu, kas saistīts ar procesuālo darbību. Tiek nodrošināta tikai mutiskā tulkošana (bet ne rakstiska tulkošana). Jūs varat pieteikties, lai rakstiski tiktu iztulkots apsūdzības raksts jūsu dzimtajā valodā vai citā valodā, kurā jūs runājat. Citi dokumenti, kuri ir kriminālprocesa daļa, netiek tulkoti rakstveidā.

Vai man ir jābūt šajā valstī kriminālprocesa laikā? Vai es varu atstāt šo valsti?

Jums nav jābūt šajā valstī kriminālprocesa laikā un jūs varat valsti atstāt, bet jums ir pienākums ierasties izmeklēšanas iestādē, ja nepieciešams, lai iestāde varētu veikt procesuālo darbību. Izmeklēšanas iestāde var aizliegt jums bez tās atļaujas atstāt jūsu dzīvesvietu.

Ja vēlaties atstāt dzīvesvietu uz ilgāku laiku, kas ilgāks par 24 stundām, jums ir jāsaņem iepriekšēja atļauja no izmeklēšanas iestādes. Ja jūs neierodaties izmeklēšanas iestādē, kad tas ir nepieciešams, vai pārkāpjat aizliegumu atstāt dzīvesvietu, jūs varat tikt apcietināts.

Vai mani var nopratināt no citas valsts, izmantojot telekomunikācijas, piemēram, video saiti?

Ja atrodaties ārvalstīs, izmeklēšanas iestāde var veikt nopratināšanu, izmantojot video saiti. Šādu nopratināšanu var veikt tikai tad, ja jūs tam piekrītat.

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

3. Manas tiesības tiesā

Kur notiek tiesas process?

Visas krimināllietas tiek izskatītas [apgabaltiesās](#). Parasti lēmumus pieņem tiesnesis vienpersoniski. Krimināllietas par pirmās pakāpes noziedzīgiem nodarījumiem tiesa izskata koleģiāli priekšsēdētāja un divu tiesas piesēdētāju sastāvā.

Vai tiesas process notiek atklātī?

Tiesas process notiek atklātā tiesas sēdē.

Tiesa var paziņot, ka process notiks daļēji vai pilnīgi slēgtā sēdē:

lai aizsargātu valsts vai komercnoslēpumu,

lai aizsargātu tikumību, ģimenes vai privāto dzīvi,

nepilngadīgā interesēs,

tiesas spriešanas interesēs, tostarp gadījumos, kad atklāts tiesas process var apdraudēt tiesas drošību, lietā iesaistīto pušu vai liecinieku intereses.

Vai tiesas procesa laikā var mainīt apsūdzības?

Līdz tiesas sēdes beigām prokuratūra pret jums vērstās apsūdzības var mainīt vai papildināt. Ja tas notiek, prokuratūra izstrādās jaunu apsūdzības rakstu.

Tas netiks darīts, ja apsūdzības tiek mainītas jūsu labā. Ja apsūdzības ir mainījušās, jums un jūsu advokātam ir tiesības prasīt, lai tiesa atliek, lai jūs varētu sagatavot savu aizstāvību.

Kas notiek, ja tiesas procesa laikā es savu vainu atzīstu dažās vai visās apsūdzībās?

Jūsu atzīšanās tiek uzskatīta par vienu no noziedzīga nodarījuma pierādījumiem. Ja jūs atzīstat savu vainu, prokuratūrai joprojām ir jāpierāda jūsu vaina ar citiem pierādījumiem.

Vai man ir jābūt klāt tiesas procesā? Vai tas var notikt bez manis?

Apsūdzētajai personai tiesas sēdē ir jāpiedalās obligāti. Izņēmuma kārtā tiesas process var notikt bez jums šādos gadījumos:

ja esat traucējis tiesas procesu un ignorējis tiesneša rīkojumus, kā rezultātā esat izsūtīts no tiesas zāles;

ja atrodaties ārpus Igaunijas Republikas un neesat ieradies tiesā, un lietu ir iespējams iztiesāt bez jūsu klātbūtnes;

ja pēc jūsu nopratināšanas tiesā jūs esat tādā stāvoklī, ka nevarat turpināt dalību tiesas procesā, un lietu ir iespējams iztiesāt bez jūsu klātbūtnes.

Ja es dzīvoju citā valstī, vai es varu piedalīties, izmantojot video saiti?

Tiesai ir tiesības atļaut jums piedalīties tiesas procesā, izmantojot video saiti, ja jums ir problemātiski ierasties tiesā. Tas ir iespējams tikai ar jūsu piekrišanu.

Vai man nodrošinās tulkojumu, ja es nesaprotu, kas notiek?

Ja jūs nesaprotat valodu, kurā notiek tiesas process, tiesai ir jānodrošina jums tulks tiesas procesa laikā. Tiek nodrošināta tikai mutiskā tulkošana (bet ne rakstiska tulkošana).

Vai man ir jānolīgst advokāts? Vai man norīkos advokātu?

Jums ir jānolīgst advokāts, un, ja neesat izvēlējis advokātu pats, jums to norīkos Igaunijas Advokātu asociācija (sk. [1. faktu lapa](#)).

Vai es varu izteikties tiesas procesā? Vai man ir jārunā tiesas procesā?

Jums ir tiesības tiesas procesa laikā runāt un paust savu viedokli par visiem jūsu lietas apstākļiem. Jums nav pienākuma tiesā runāt, un jums ir tiesības klusēt.

Kas notiek, ja es nesaku patiesību tiesas procesa laikā?

Apsūdzētajam nav pienākuma teikt patiesību tiesā. Ja jūs nesakāt patiesību, nekādas sankcijas jums nevar piemērot. Ja procesa laikā tiek pierādīts, ka tiesā esat melojis, visas jūsu liecības (arī patieso daļu) var uzskatīt par neuzticamām. Tādā gadījumā jūsu liecību nevar uzskatīt par pierādījumu.

Vai es varu apstrīdēt pierādījumus, kuri tiek iesniegti pret mani?

Jums ir tiesības iesniegt tiesai iebildumus pret pierādījumiem, kas ir sniegti pret jums. Pierādījumus nav atļauts izmantot tiesā, ja tie ir iegūti, būtiski pārkāpjot likumu. Jums ir tiesības apstrīdēt pierādījumu ticamību, kā arī to juridisko pieļaujamību.

Jūs un jūsu advokāts var apstrīdēt pierādījumus gan mutiski, gan rakstiski visos procedūras posmos līdz tiesas procesa beigām.

Kāda veida pierādījumus es varu iesniegt?

Jums ir tiesības iesniegt tiesā visus pierādījumus, kuri attiecas uz lietu un ir iegūti likumīgi.

Kādi nosacījumi attiecas uz maniem pierādījumiem?

Parasti, lai iesniegtu jaunus pierādījumus, pēc iepazīšanās ar krimināllietu vai vismaz 3 darba dienas pirms dienas, kad notiek pirmstiesas sēde, ir jāiesniedz lūgums. Tomēr ir iespējams iesniegt jaunus pierādījumus arī tiesas procesa laikā, ja pamatotu iemeslu dēļ nav bijis iespējams tos iesniegt agrāk.

Vai es varu izmantot privātdetektīva pakalpojumus, lai savāktu pierādījumus?

Jums ir tiesības izmantot privātdetektīva pakalpojumus, lai savāktu pierādījumus. Privātdetektīva iegūti pierādījumi tiesā ir pieļaujami, ja privātdetektīvs pierādījumus ir ieguvis, nepārkāpjot likumu.

Vai es varu lūgt, lai liecinieki runā man par labu?

Jums ir tiesības lūgt, lai uz tiesu tiek uzaicināti cilvēki, kuriem ir svarīga informācija, kas nepieciešama, lai atrisinātu jūsu lietu.

Vai es vai mans advokāts var uzdot jautājumus citiem lieciniekiem manā lietā? Vai es vai mans advokāts var apstrīdēt viņu teikto?

Jums un jūsu advokātam ir tiesības uzdot jautājumus visiem lieciniekiem. Jums ir tiesības izteikt savu viedokli par liecinieka paziņojumu atbilstību un patiesumu. Jums ir tiesības iesniegt pierādījumus, kuri pierāda, ka liecinieka apgalvojumi ir nepareizi, vai kuri rada šaubas par liecinieka apgalvojumu ticamību.

Vai tiek ņemta vērā informācija par maniem iepriekšējiem pārkāpumiem?

Tiesā var ņemt vērā tikai tādu informāciju par jūsu iepriekšējiem pārkāpumiem, kura ir reģistrēta [sodu reģistrā](#) un nav dzēsta no jūsu sodāmības reģistra (noziedzīgs nodarījums tiek dzēsts no jūsu sodāmības reģistra 1-15 gadu laikā pēc soda izciešanas atkarībā no pārkāpuma smaguma).

Var tikt ņemta vērā arī no citām valstīm saņemta informācija par jūsu iepriekšējiem pārkāpumiem. Pārkāpumi, kuri tiek ņemti vērā tiesā, ir jānorāda apsūdzības rakstā. Attiecībā uz atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem, ja iepriekš ir izdarīts līdzīgs pārkāpums, piespriestais sods var būt bargāks.

Kādi ir iespējamie tiesas procesa rezultāti?

Pēc tiesas sēdes jūs vai nu attaisno, vai notiesā. Jūs attaisnos, ja tiesas procesa laikā nav pierādīts, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums vai ka to esat izdarījis jūs. Jūs attaisnos arī tad, ja prokuratūra atceļ apsūdzības. Jūs notiesās, ja tiesā tiks pierādīts, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu.

Ja jūs tiek atzīts par vainīgu, tiesa piespriedīs jums sodu saskaņā ar likumu. Iespējamie sodi ir šādi:

naudas sods, kas var būt 30 līdz 500 jūsu vidējo dienas ieņēmumu apmērā;

brīvības atņemšana uz laiku no 30 dienām līdz 20 gadiem vai mūža ieslodzījums.

Ja jūs piekřrtat, tiesa var aizstāt brīvības atņemšanu ar sabiedriskiem darbiem.

Noteiktos apstākļos tiesa var noteikt jums pārbaudes laiku. Šādā gadījumā jums nav jāizcieš sākotnējais sods vai tas jāizcieš daļēji, ja vien pārbaudes laikā jūs neizdarāt jaunu noziedzīgu nodarījumu. Pārbaudes laiks ir 3 līdz 5 gadi.

Papildus pamatsodam, tiesa var noteikt papildu sodus, piemēram, aizliegt jums iesaistīties noteiktās darbībās vai izraidīt jūs no Lgaunijas. Var konfiscēt arī jebkuru īpašumu, kas saistīts ar noziedzīgu nodarījumu.

Kāda ir cietušā loma tiesas procesā?

Cietušajam ir tiesības piedalīties tiesas procesā, izteikties un iesniegt pierādījumus, pieprasīt kompensāciju tādu zaudējumu segšanai, kuri radušies noziedzīgā nodarījuma dēļ, kā arī paust viedokli par prokuratūras ierosināto sodu jūsu sodīšanai.

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Sodu kodekss](#)

[Sodu kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

4. Manas tiesības pēc tiesas lēmuma pieņemšanas

Vai es varu pārsūdzēt spriedumu?

Jums ir tiesības pārsūdzēt spriedumu. Jūs varat iebilst gan pret jūsu notiesāšanu, gan pret sodu. Jums ir tiesības pārsūdzēt visu spriedumu vai tā daļu.

Kā es varu pārsūdzēt?

Jums ir jāinformē tiesa, kas jūs ir notiesājusi, ka vēlaties iesniegt apelāciju. Jums tas ir jā dara rakstveidā 7 dienu laikā no tiesas lēmuma publicēšanas. To var izdarīt arī pa faksu.

Apelācija ir jāiesniedz tiesai, kas izdevusi spriedumu 15 dienu laikā no dienas, kad jums pirmo reizi ir iespēja iepazīties ar spriedumu. Apelācijas ir jāiesniedz rakstveidā un jānosūta tiesai pa pastu vai faksu. Gan prokurora, gan juridiskā padomnieka sagatavotas pārsūdzības nosūta tiesai elektroniski.

Tiesa, kura izdevusi spriedumu, nosūta apelāciju un krimināllietu [apgabaltiesai](#).

Kas notiek, ja es iesniedzu apelāciju?

Ja jūs iesniedzat apelāciju, sākotnējais spriedums netiks izpildīts līdz brīdim, kad apgabaltiesa būs pieņēmusi savu lēmumu. Ja jūs tiek apcietināts pirms sprieduma pieņemšanas vai pēc tam, jūs netiksiet atbrīvots, pamatojoties to, ka esat pārsūdzējis spriedumu. Jūs var turēt apcietinājumā līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums attiecībā uz apelāciju. Likumā nav noteikts termiņš apelācijas izskatīšanai, bet tā ir jāveic saprātīgā termiņā.

Vai apelācijā es varu iesniegt jaunus pierādījumus? Kādi ir nosacījumi?

Jums ir tiesības iesniegt jaunus pierādījumus apelācijā, ja jums ir bijis pamatots iemesls neiesniegt šos pierādījumus agrāk.

Kas notiek apelācijas tiesas sēdē?

Apgabaltiesas sēdē izskata apelācijā minētos argumentus. Ja jūs neierodaties tiesā, apgabaltiesa var izskatīt apelāciju bez jūsu līdzdalības. Ņemot vērā apelāciju, apgabaltiesa var:

noraidīt apelāciju;

grozīt pirmās instances tiesas spriedumu vai izdot jaunu spriedumu;

atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un izbeigt kriminālprocesu;

atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un nosūtīt lietu atpakaļ pārskatīšanai.

Vai turpmāka pārsūdzība ir iespējama, ja pirmā apelācija ir neveiksmīga?

Ir iespējams iesniegt kasācijas sūdzību par apgabaltiesas lēmumu [Augstākajā tiesā](#). Kasācijas sūdzību var iesniegt tikai ar advokāta starpniecību.

Ja vēlaties iesniegt kasācijas sūdzību, jums par to ir jāinformē apgabaltiesa 7 dienu laikā pēc apelācijas lēmuma publicēšanas.

Kasācijas sūdzība pati par sevi ir jāiesniedz 30 dienu laikā no dienas, kad pirmo reizi ir bijusi iespēja iepazīties ar apgabaltiesas lēmumu. Kasācijas sūdzību iesniedz Augstākajā tiesā ar tās apgabaltiesas starpniecību, kura ir izdevusi apelācijas instances lēmumu.

Augstākajai tiesai ir tiesības izlemt, vai uzklaustīt „kasācijas sūdzību” vai ne. Ja tiesa noraida „kasācijas procedūru”, iemesls netiek paskaidrots.

Kad notiesāšana ir galīga?

Notiesāšana kļūst galīga, kad spriedums stājas spēkā. Tas notiek, kad ir beidzies apelācijas vai kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņš. Kasācijas sūdzības gadījumā spriedums stāties spēkā, ja Augstākā tiesa ir vai nu noraidījusi kasācijas procedūru vai pieņēmusi lēmumu lietā.

Ja mana apelācija ir veiksmīga, vai notiesāšana tiek reģistrēta?

Jūsu notiesāšana tiks ierakstīta sodu reģistrā, ja tā tiek izpildīta. Ja Augstākā tās tiesa atceļ tiesas lēmumu, kura jūs ir notiesājis, notiesāšana netiek ierakstīta sodu reģistrā.

Ja pirmais lēmums bijis nepareizs, vai es saņemšu kādu kompensāciju?

Jums ir tiesības uz kompensāciju par jums nodarīto kaitējumu, ja jums ir nepamatoti atņemta brīvība. Jūs varat pieprasīt kompensāciju rakstveidā [Finanšu ministrijai](#) 6 mēnešu laikā no jūsu attaisnošanas vai nolēmuma spēkā stāšanās dienas, ar kuru kriminālprocess tiek izbeigts.

Kompensācijas summa par katru apcietinājumā pavadīto dienu ir noteikta, un tā ir līdzvērtīga 7 minimālajām dienas algām, kas ir spēkā Igaunijas Republikā. Turklāt jums ir tiesības pieprasīt, lai valsts atmaksā naudu, kuru jūs esat samaksājis savam advokātam.

Es esmu no citas valsts. Vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt uz šo valsti atpakaļ?

Ja jūs esat ārvalsts pilsonis, kurš likumīgi dzīvo Igaunijā, un esat notiesāts par tīšu noziedzīgu nodarījumu, piespriežot cietumsodu, tiesa var kā papildu sodu izlemt izraidīt jūs no Igaunijas un aizliegt jums iebraukt Igaunijā 10 gadus. Tā kā izraidīšana no Igaunijas arī ir sods, jums ir tiesības to pārsūdzēt.

Ja jums nav tiesību dzīvot Igaunijā, jūsu izraidīšana no Igaunijas notiek automātiski bez tiesas lēmuma. Jums ir tiesības apstrīdēt savu izraidīšanu, iesniedzot sūdzību [Administratīvajā tiesā](#). Tas, ka jūs esat apstrīdējis sevis izraidīšanu, nebūs par iemeslu, lai to atliktu uz laiku, kamēr notiek tiesas procedūra.

Es esmu notiesāts; var pret mani var uzsākt jaunu tiesas procesu ar tādu pašu apsūdzību?

Ja jūs esat notiesāts, pret jums nevar uzsākt jaunu tiesas prāvu ar tādu pašu apsūdzību.

Vai informācija par manu notiesāšanu tiks reģistrēta, un kā šī informācija tiks glabāta?

Informāciju par jūsu notiesāšanu reģistrē [sodu reģistrā](#). Reģistru uztur [Tieslietu ministrija](#) un pārvalda [Reģistru un informācijas sistēmu centrs](#).

Reģistros ievadītā informācija ir publiska, izņemot likumā paredzētos gadījumus.

Informāciju var nosūtīt ārvalstu valdības iestādēm, ja to paredz starptautiski nolīgumi. Informācija par jūsu sodāmību tiek glabāta bez jūsu piekrišanas. Dati tiks dzēsti pēc likumā paredzētā termiņa beigām (1–15 gadi no soda izciešanas atkarībā no nodarījuma smaguma).

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Sodu reģistra likums](#)

[Sodu reģistra likums angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Likums par kompensāciju par zaudējumiem, kurus personai izraisījis valsts, nepamatoti atņemot brīvību](#)

[Likums par kompensāciju par zaudējumiem, kurus personai izraisījis valsts, nepamatoti atņemot brīvību, angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

[Likums par pienākumu atstāt valsti un iebraukšanas aizliegumu](#)

[Likums par pienākumu atstāt valsti un iebraukšanas aizliegumu angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Kā tiek izskatīti maznozīmīgi ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi?

Sodi par atļautā ātruma pārsniegšanu un transportlīdzekļu novietošanas un citu satiksmes noteikumu pārkāpumiem tiek uzlikti saskaņā ar pārkāpumu procedūru.

Kriminālpārkāpumu procedūru veic [policija](#) vai nu vietā, kur pārkāpums ir atklāts, vai policijas iecirknī.

Jūs nav obligāti jāstāda uz vietas. Tā vietā jums var izteikt brīdinājumu vai uzlikt brīdinājuma naudas sodu (līdz EUR 15). Ir arī iespējams, ka lēmums tiek pieņemts paātrinātā procedūrā uz vietas un tiek uzlikts naudas sods līdz EUR 400. Procedūru uz vietas var veikt tikai ar jūsu piekrišanu. Personas liecību attiecībā uz nodarījumu var fiksēt ar audio vai video ierakstu palīdzību.

Ja jūs pārsniedzat ātruma ierobežojumu un to fiksē fotoradars, brīdinājuma naudas sodu var uzlikt transportlīdzekļa īpašniekam vai reģistrētam lietotājam. Maksimālais brīdinājuma naudas soda apmērs ir EUR 190. Naudas soda paziņojums tiek nosūtīts jums pa pastu. Ja jūs nepiekrītat naudas soda paziņojumam, jums ir tiesības to apstrīdēt 30 dienu laikā pēc tā saņemšanas. Sūdzība ir jāiesniedz tajā policijas iecirknī, kurš ir nosūtījis paziņojumu par naudas sodu. Ja fiziska persona, kas ir atbildīga par transportlīdzekli, apstrīd naudas soda uzlikšanu, jo transportlīdzekli lietoja kāds cits, tai sūdzībā ir jānorāda attiecīgās personas, kas lietoja transportlīdzekli laikā, kas norādīts paziņojumā par naudas sodu, vārds un uzvārds, kā arī adrese, autovadītāja apliecības numurs un dzimšanas datums vai personas kods.

Ja jūs nepiekrītat policijas viedoklim par iespējamo pārkāpumu, jums ir tiesības paust iebildumus uz vietas. Šādā gadījumā policija uz vietas noformēs dokumentus par pārkāpumu, bet sods netiks piemērots uzreiz.

Dokumenti tiks nosūtīti uz to policijas iecirkni, kura amatpersonām ir jāsavāc pierādījumi par pārkāpumu. Ja jūs tiek atzīti par pārkāpumu, jums ir tiesības klusēt. Jums ir tiesības uz advokāta un tulka klātbūtni. Jums ir tiesības iepazīties ar pārkāpuma procedūras laikā iegūtajiem materiāliem un iebilst pret apsūdzībām.

Jūs varat iesniegt savu iebildumus 15 dienu laikā no ziņojuma par pārkāpumu saņemšanas. Jums tiks paziņots, kad jūs varēsiet saņemt lēmuma par pārkāpumu kopiju policijas iecirknī. Lai saņemtu kopiju, jums vai jūsu advokātam ir jāierodas policijas iecirknī. Tas netiek sūtīts pa pastu.

Par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem var sodīt ar naudas sodu EUR 1 200 apmērā. Par smagu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu jūs var apcietināt līdz 30 dienām. Lēmumu par apcietināšanu pieņem tikai tiesa. Jums var arī aizliegt vadīt transportlīdzekli uz laiku līdz 2 gadiem.

Ja nepiekrītat policijas lēmumam, jums ir tiesības iesniegt sūdzību [apgabaltiesā](#). Jums ir jāiesniedz sūdzība 15 dienu laikā no dienas, kad lēmums pirmoreiz ir kļuvis pieejams.

Arī citu Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņus var sodīt par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem.

Vai pārkāpumi būs redzami manā sodāmības reģistrā?

Sodi par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem tiks reģistrēti sodu reģistrā, izņemot informāciju par brīdinājuma naudas sodiem. Informāciju par sodāmību dzēš no reģistra un arhivē vienu gadu pēc tam, kad ir samaksāts par pārkāpumu piespriests naudas sods, izciests brīvības atņemšanas sods, veikts sabiedriskais darbs vai beidzies transportlīdzekļa vadīšanas aizliegums, kas piespriests kā pamatsods.

Saites

[Ceļu satiksmes likums](#)

[Ceļu satiksmes likums angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

 [Kriminālpārskatīšanas procedūras kodekss](#)

 [Kriminālpārskatīšanas procedūras kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

Lapa atjaunināta: 08/08/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.